

Στρατηγικές Πρόσληψης των Μορφοσυντακτικών Φαινομένων

Εισηγήσεις για
Πρακτικές Εφαρμογές

Μαρία Κυπριανού-Λεοντή
Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ
ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ (Β΄ Συνάντηση, 18/11/2013)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στρατηγικές Πρόσληψης των Μορφοσυντακτικών Φαινομένων

- Όταν η τάξη μου γίνεται ένα δημιουργικό εργαστήριο...

Προετοιμασία Εκπαιδευτικού	Δραστηριότητες στην τάξη
<ul style="list-style-type: none">➤ Στοχοθεσία του γνωσιολογικού άξονα➤ Εντοπισμός της κατάλληλης δραστηριότητας για τη διδασκαλία, ή την εμπέδωση, ή την επανάληψη, ή την αξιολόγηση του φαινομένου➤ Επιλογή δραστηριότητας που να ανταποκρίνεται στη δομή της τάξης	<ul style="list-style-type: none">✓ Επεξεργασία κειμένου✓ Μέθοδος project✓ Θεατρικό Παιχνίδι✓ Λογοπαίγνια✓ Αφήγηση Ιστορίας✓ Χρήση Τεχνολογίας✓ Ακρόαση✓ Προβολή

Στρατηγικές Πρόσληψης των Μορφοσυντακτικών Φαινομένων

- Επεξεργασία Κειμένου

- Γνωσιολογικός Στόχος

Β΄ τάξη: 5^η Ενότητα (Συζητώντας για την εργασία και το επάγγελμα) → Βαθμοί επιθέτων και επιρρημάτων.

Περιγραφή Δραστηριότητας: Με τη διερεύνηση μέσα από γραπτά αυθεντικά και/ή λογοτεχνικά κείμενα, οι μαθητές/τριες θα κληθούν να εντοπίσουν τα ουσιαστικά και τα επίθετα των κειμένων και να αναγνωρίσουν τις πτώσεις τους. Ενώ, με τη μαιευτική μέθοδο θα επισημαίνουν τον λειτουργικό τους χαρακτήρα.

Στρατηγικές Πρόσληψης των Μορφοσυντακτικών Φαινομένων

- Μέθοδος project/ερευνητική ή δημιουργική εργασία

Εντοπισμός Θέματος(topic)

Καθορισμός της μορφής που θα πάρει η εργασία

Συγκέντρωση υλικού

Κατηγοριοποίηση υλικού

Συζήτηση Ζητήματος και Επίλυση Προβλήματος(problem-solving task)

Ανασύνθεση Υλικού (creative task, project work)

- Γνωσιολογικός Στόχος

Β΄ τάξη: 5^η Ενότητα (Συζητώντας για την εργασία και το επάγγελμα) → Ανακεφαλαίωση του φαινομένου για το βαθμό των επιθέτων, τη σύγκριση.

Περιγραφή Δραστηριότητας: Δημιουργία ενός αφιερώματος σε εφημερίδα ή μιας μικρής ταινίας για τα επαγγέλματα και την εργασία παλαιότερα και σήμερα.

Στρατηγικές Πρόσληψης των Μορφοσυντακτικών Φαινομένων

- Θεατρικό Παιχνίδι

- Γνωσιολογικός Στόχος

Γ' τάξη: 3^η Ενότητα (Είμαστε όλοι ίδιοι. Είμαστε όλοι διαφορετικοί)
→ Εμπέδωση της δομής του Ευθύ και Πλάγιου Λόγου.

Περιγραφή Δραστηριότητας: Δίνω στους μαθητές/τριες τη φράση: «*Βαρέθηκα όλο τα ίδια και τα ίδια*». Οι μαθητές/τριες καλούνται να τοποθετήσουν τη φράση σε ένα επικοινωνιακό πλαίσιο και να το περιγράψουν (πρόσωπα, τόπο/χρόνος κτλ.). Στήνουμε την εικόνα με τρία - τέσσερα παιδιά και τα καλούμε να αυτοσχεδιάσουν παρουσιάζοντάς μας τη σκηνική δράση. Ορίζουμε έναν αφηγητή, ο οποίος κάθε φορά που θα κτυπά τα χέρια του θα παγώνει τη σκηνική δράση για να την αναφέρει σε πλάγιο λόγο. Ορίζουμε εκ των προτέρων το παιδί-σκηνοθέτη, το οποίο θα μπορεί να σταματήσει την εξέλιξη της δράσης και να αναθέσει ρόλο σε άλλο μαθητή/τρια, σε περίπτωση που χρησιμοποιείται λανθασμένη φόρμα του λόγου.

Στρατηγικές Πρόσληψης των Μορφοσυντακτικών Φαινομένων

- Αφήγηση Ιστορίας (story telling method)

- Γνωσιολογικός Στόχος

Β΄ τάξη: 8^η Ενότητα (Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα) →

Μετοχής ενεργητικής και παθητικής φωνής.

Περιγραφή 1^{ης} Δραστηριότητας: Συνειρμικά ζητούμε από τους μαθητές/τριες αυτόματα και γρήγορα να λένε ένα ρήμα που συνειρμικά τους έρχεται στο μυαλό. Θα δημιουργηθεί ένα τρένο λέξεων που θα σχετίζεται με το υπό διερεύνηση κοινωνικό ζήτημα. Στη συνέχεια, καλούνται να σχηματίσουν τη μετοχή του κάθε ρήματος και να μας δώσουν αδρομερώς μια ιστορία σχετική με το θέμα, χρησιμοποιώντας τουλάχιστον επτά από τις μετοχές που έχουν σχηματίσει.

Στρατηγικές Πρόσληψης των Μορφοσυντακτικών Φαινομένων

● Αφήγηση Ιστορίας (story telling method)

Περιγραφή 2^{ης} Δραστηριότητας: Χωρίζω τους μαθητές/τριες σε ομάδες και δίνω σε κάθε ομάδα μια εικόνα στην οποία φαίνονται άτομα σε δράση. Στη συνέχεια ζητώ από τους μαθητές να ταυτιστούν με κάποιο από τα άτομα της εικόνας και να δώσουν πληροφορίες στον διπλανό τους για την ταυτότητά τους και για τις προσδοκίες που έχουν με την παρουσία τους στο συγκεκριμένο χώρο.

(πίνακας ζωγραφικής, εικόνα από εφημερίδα, φωτογραφία κτλ.).

Ερωτήσεις που θα πυροδοτήσουν τον διάλογο:

- Ποιοι είναι;
- Γιατί συναντήθηκαν;
- Τι προηγήθηκε της συνάντησης;
- Τι έπεται της συνάντησης;

Στρατηγικές Πρόσληψης των Μορφοσυντακτικών Φαινομένων

- Παιχνίδια με τον λόγο στην τάξη

Γ' τάξη: 6^η Ενότητα (Ενεργοί πολίτες για την υπεράσπιση οικουμενικών αξιών) → Χρονικές και υποθετικές προτάσεις. Επιλογή των στοιχείων εκείνων που πρέπει να χρησιμοποιήσουμε στη διαμόρφωση ενός ορισμού.

Περιγραφή Δραστηριότητας: Παρουσιάζω ένα σενάριο στους μαθητές/τριες, π.χ. *Η μητέρα μου θέλει να πετάξει κάποια παλιά έπιπλα από το σπίτι.* Σε καρτελάκια που θα δώσω στους μαθητές αναγράφεται ένα έπιπλο. Πρέπει οι μαθητές/τριες να γράψουν, μέσα σε καθορισμένο χρόνο, πάνω στο χαρτί, τα στοιχεία εκείνα που περιγράφουν/ορίζουν το αντικείμενο, τη θέση του, τις ιδιότητές του και γιατί είναι απαραίτητο η μητέρα να το κρατήσει στο σπίτι. Δεν πρέπει να ονομάσουν το αντικείμενο. Όταν παρέλθει ο χρόνος, ο καθηγητής ορίζει τους μαθητές/τριες που θα διαβάσουν τον ορισμό τους και ζητά από τους υπόλοιπους να αναγνωρίσουν το αντικείμενο. Γίνεται συζήτηση για τα κριτήρια της επιλογής των στοιχείων που καθαρά παρέπεμπαν στο αντικείμενο.